Smotra Dalmatinska Rassegna Dalmata

DODATAK

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 8; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar 3; za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskoga je 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastareni brojevi para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične plate, biti će povraćena — Pretplate se salju pestanskim napumicama, — Rukopisi se ne vraćaju — Neplaćena se pisma ne

Pisma i novoe treba siljati "Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Zadar" Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni

Prezzo d'associazione per un anno: Pell'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A.-U. cor. 8; per l'Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.

Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. —

Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono

Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all' "Ufficio dell' Avvisatore Dalmato in Zara".

Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia

SI PUBBLICA AL MERCOLEDI ED AL SABATO

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

telj Dalmatinski" sa "Smotrom Dalmatinskom" i samu "Smotru Dalmatinsku" po cijenama nazčenim na čelu lista.

Gospoda pretplatnici, kojima pretplata dospijeva, moljena su da je na zgodno vrijeme obnove, kako e pretrpjeti prekidanja u primanju lista. Župski uredi, pučke i gragjanske učione i sa-

stani u Dalmaciji plaćaju za "Objavitelj Dalmanski" i za "Smotru Dalmatinsku" kr. 2:40 na godinu o sve u jedan put i unaprijed. Dok traje ratno stanje, službeni list "Objavitelj lmatinski" izlaziće i dalje svakoga dana.

S obzirom na to, što su poskočili štamparski, štanski i drugi troškovi radi dnevnog izdavanja sta, to je cijena za predbroju na "Objavitelj Dalnatinski" povisena za jednu krunu mjesečno. Za upske urede, pučke i gragjanske škole i samostane Dalmaciji cijena se povisuje za 50 para mjesečno. To se povišenje ima plaćati unaprijed za tri

Oni koji ne isplate to povišenje primaće "Obja-

telj Dalmatinski" jedino dvaput na nedjelju, kao

Zadatak Austrije-Ugarske

U ratu, koji vodimo, najstrašnijemu, koji vjetska povijest poznaje, naši se protivnici pozivlju a narodnosnu misao, koja je za zadnjih sto golina osvojila Evropu i koja iziskuje, da se svaki arod uzmogne razvijati po svojim osobinama. Vjima je pozivanje na ovu misao ili samo izka, eda dadu ljepši izgled svojoj nesnošljivoti, svojoj čežnji za gospodovanjem i žudnji za irenjem, ili je po srijedi onaj uobraženi program neumjerenoga isticanja svoje narodnosne čnosti, za koje je u zemlji, u kojoj se najorije javno iznijelo, u Engleskoj, bilo stvoreno me imperijalizma. Gdje je poštovanje prema narodnosnoj misli, kada engleski i ruski gofornici i pisci objavljuju, da se Njemačka, radi ga što im je postala nepogodnom, ima smanjiti oduzimanjem njenih pograničnih pokrajina da se mora rastrgnuti na dva komada? Oni loće da je unište, eda uzmognu zamijeniti slobodnu sposobnost razvoja sviju imperijalizmom

Austrija-Ugarska nije djelo slučaja ili sebine i preživjele diplomatske vještine. Na podruju, koje okružavaju granice naše Monarhije, arodi su mjestimice isprepleteni tako da se ne mogu otplesti. Dosta je za to sjetiti se Primorja, Ďalmacije, hrvatsko-muhamedovsko-srpske Bosne, južne Ugarske, Erdelja, Bukovine, galičkih pokrajinskih djelova, istočne Šleske, Moravske. Svagdje je razlika u gradu i pokrajini, uz to mozajik seljačkih krajeva raznih jezika. Mjestimice pak naši narodi stanuju doduše kao zatvorene gomile jedni pokraj drugih; ali su ipak zbijeni u granicama geografijskih jedinica. To je područje narodnosti, kome u tome zamašaju nema ravna u Evropa. Dogagjaj skoro nepregledno duga vremena stvorili su tu, na raskršću Evrope raznolikost, koju treba primiti kao nešto što postoji i čije obuhvaćanje u jednu državu nije plod kakva dinastičnoga čejifa, nego dalekovidno djelo, koje je poteklo iz prilika. Tako je iz područja narodnosti ponikla narodnosna Monarhija, koja, lučeći se u dvije države, predstavlja današnju Monarhiju. Ova tvorevina, čim se većma obrazovala u narodnosne države, postajala je doduše tijem različnijom od svoje okolice; ali ona ne počiva na manjoj unutarnjoj nuždi, ne služi manjim štitom za narodnosne potrebe svojih stanovnika nego li njena okolica.

Monarhija — piše "Fremden-Blatt" — se ne može srušiti, a da se njeni narodi ne pogode u srce. Nijedna, ma koliko vješta, ruka ne bi mogla njene djelove rastaviti jedne od drugih, a da ne ubije narodnosnoga života. Samo naša Monarhija može biti pravedna svima djelovima; samo se u njoj može svaki narod razvijati do granica, do kojih to dopustaju obziri na druge narode i na potrebe cjeline. Kada bi se koja od naših, u jezičnome smislu mješovitih, pokrajina spojila sa kojom susjednom, tada bi narodnosna manjina utonula u njoj. Ne bi tada pobijedila sloboda narodnosnoga kretanja ni narodnosna pravda, nego

Prvim januara 1915 otvara se pretplata na "Obja-sudbina Bugara u Macedoniji, koju su Srbi tobože oslobodili. Sto je čak i u Francuskoj i Engleskoj dosugjeno narodnosnim manjinama, vidimo u bespravnosti, u koju je upao talijanski jezik u Savoji, Nizzi i Korsici, pokazuje nam činjenica, da je u Irskoj domaći keltski jezik silom iskorijenjen, tako da je vrlo malo i najstrastvenijih irskih narodnjaka, koji bi ga umjeli. Pri tome Talijanci u Francuskoj i Irci u Engleskoj ne žive u kakvim zabačenim uglovima, nego u tačno omegjenim pokrajinama, u kojima je njihov jezik mogao biti poštegjen, da bude to dopuštila čežnja naroda, koji gospoduju, da izglade sve razlike. Usprkos tome Englezi i Francuzi ne stide se, da naprema nama ustaju kao zagovaraoci narodnosne slobode.

Sasvijem je cinički kada Rusija ustaje protiv nas kao osloboditeljica. Neku vrstu narodnosnoga mozajika Rusija posjeduje u nekadanjoj Litavskoj sa poljskim gornjim slojem na maloruskoj, bijeloruskoj ili litavskoj podlozi, i u baltičkim pokrajinama, gdje još postoji njemački gornji sloj na letskome ili estskome zemljištu. No nijedna od tijeh narodnosti ne smije iznositi narodnosnih zahtjeva.

Cijelom se ruskom carevinom upravlja kao velikoruskom narodnosnom državom, pak i Poljskom, koja je u narodnosnome smislu zatvoreno područje, a tako u narodnosnome smislu isto tako zatvorenom zemljom Ukrajinaca, čija se jezična posebnost drsko, poriče, pak je u najnovije vrijeme i engleski vještaci u iskrivljivanju iznose kao austrijsku izmišljotinu, te i Besarabijom, koja je nastanjena Rumunjima a koja je tek prošloga vijeka bila pripojena ruskoj carevini. Sviju jezično-tehničkih teškoća, koje se u nas uslijed šarolikosti prilika nalaze često na malenu prostoru i koje mi nastojimo da pomnjivo i savjesno prebrdimo, nema u najvećemu dijelu Rusije. Pa ipak Rusija ne pomišlja da dopusti individualan život svojim narodnostima, dok megjutijem priča svijetu, da svojim grubim prstima hoće da preduzme rješenje naših narodnosnih prilika.

Čestitanje feldmaršala Nadvojvode Fridriha njemačkom Caru Vilimu

BEČ, 4. Prigodom Novoga Ljeta Nadvojvoda Fridrih poslao je njemačkome Caru ovo telegrafsko

. U borbi od više mjeseca za zajedničku pravednu stvar, a tijesnije svezane nego ikada, njemačke i austrijsko ugarske vojske biju se nepokolebivom pouzdanośću i sa zdrużenim snagama protiv više puta potučenog ali još nesavladana neprijatelja. Kako sam zamolio mog premilostivog Cesara i Kralja i gospodara, molim u ime meni potčinjenih snaga i Vaše Veličanstvo, njegova vjernog saveznika, da izvoli milostivo primiti kao želju za novu godinu, želju, koja svakoga osokoljuje, da se konačno odnese pobjeda, a koja će se božjom pomoću ispuniti.

Nadvojvoda Fridrih feldmaršal."

Car Vilim na to je brzojavno odgovorio: "Neka je najiskrenija hvala Vašoj Cesarskoj Visosti na čestitki za Novo Ljeto, koja mi je bila izražena u ime potčinjenih ratnih snaga. I ja šaljem Vašoj Cesarskoj Visosti svoje najsrdačnije želje i molim, da ih dostavite vrijednim austrijsko ugarskim četama, koje su u protekloj godini pokazale u ratu tako čuvstvo drugarstva sa njemačkima. Samo dalje s udruženim snagama i s voljom da se pobijedi, uzdajući se u Boga; tako neće manjkati konačni uspjeh našoj pravednoj stvari. Vilim."

Grof Tisza o ratu

Doček na Novo Ljeto u Budimpešti.

Budimpešta, 1. Na dočeku stranke rada na Novo Ljeto Ministar-predsjednik grof Tisza odgovorio je odužom besjedom na pozdrav predsjednika stranke Khuen-Hedervary-a, koji je istakao složnost magjarskog naroda, da žrtvuje svoje posljednje snage za savladanje neprijatelja saveznika.

Ministar-predsjednik govorio je za čitavu Evropu. Dijelovi njegova govora, koji se tiču unutarnje politike, nijesu ništa manje važniji od njegova izlaganja o izvanjskoj politici. Megjunarodnu važnost govoru Ministra-predsjednika daje onaj dio njegova govora, narodnosni imperijalizam. Primjer za to pruža koji se tiče diplomatskoga i ratnoga položaja.

Grof Stjepan Tisza bavio se mnogo raspravljanim pitanjem: ko je odgovoran za svjetski rat. On je istakao, da je Trojni savez imao defenzivni karakter, dok je Trojni sporazum stvoren radi ofenzivnih interesa. Već godine 1908, prigodom aneksije, znalo se, Mustapić Jure, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen. da Srbija ima napadačke težnje protiv Monarhije i da je u tome podupire Rusija. Spomenuo je ljubav Monarhije k miru, tako da su već za krize prilikom aneksije mnogi bili uvjereni, da je naša miroljubivost prevelika.

Zalijem je grof Tisza dao zanimljivu izjavu Snažno je naglasio, da kada je imao uticaja na izvanjsku politiku, da je uvijek zagovarao mir, dok se god to uzmogne raditi, a da ne bude na uštrb našoj časti. Držao je uvijek, a drži i danas, da se bolje danas smjelo zaratiti, jer bi nas budućnost i onako bila mogla prisiliti na rat. Pretjeran bi bio ponos, kada bi već sada htio zagledati u budućnost.

Vrlo zanimljiv je onaj dio Tiszina govora, u kome je iznio pouku, koja se može izvesti iz dosadanjeg ratovanja. Istakao je, da je naša tako nazvana "slaba" Monarhija na veliko iznenagjenje naših neprijatelja jaka, složna i spremna na bilo koju žrtvu. Ovo je bila velika pogrešna obmana u naših neprijatelja.

Zatijem je Tisza iskreno rekao, da smo se i mi zavaravali. Naši su neprijatelji već prvih dana rata izašli sa većim silama nego li smo mislili; ali i ova činjenica dokazuje, da su se neprijatelji već od dugo vremena spremali za rat. Uz burno pljeskanje Tisza je iznio vojene vrline, koje mogu uznijeti dušu sviju Magjara. Na koncu je istakao, da se na sjeveru borba nastavlja povoljnim tokom; ali za sada borba nije

Tisza je ostao vjeran iskrenosti, kada nije htio sakriti onaj neuspjeh, koji nas je zadesio u Srbiji. Vojene posljedice uzmaka iz Srbije naskoro će se giru, 1872, ranjen. izliječiti . "ali me boli — reče Ministar - što vojska, koja se borila protiv brojne nadmoćnosti u svakom pogledu valjana neprijatelja i koja je izmegju strašnih teškoća radi zemljišta dokazala u junačkim bojevima besprimjernu vrlinu, sada je nekako pred očima javnosti izgubila svu tu slavu, jer se od nje tražilo više nego što čovjek može da dade. Ovo je jedina činjenica, što s pravom nanosi gorčinu. Istakao je rogjen u Novigradu, 1875, ranjen. na kraju, da naši vojnici vrše svoju dužnost na uzoran način, pa bude li društvo isto tako činilo, neće nas nikakvo zlo snaći.

Veliku zanimljivost imao je onaj dio Tiszina govora, u kome nas je upoznao sa našim odnosima s Njemačkom. Ministar-predsjednik naglasio je pouzdavanje, ljubav i poštovanje u njemačkim i austrijsko-ugarskim vojskama, koje zajednički vrše sjajnih djela, kao i potpunu složnost u vogjenju vojnika, potpunu složnost izmegju Monarhije i Njemačkog Carstva i njihovih političkih vogja, koji su ispunjeni, kako je sam Ministar-predsjednik ustanovio za svojih posjeta kod njemačkog glavnog stana, uzajamnim povjerenjem. O tom putu Tisza dao je neke potankosti. Rekao je, da onaj put nije bio potreban radi kakva dogagjaja, koji bi bio nepovoljan, niti radi kakva konkretna pitanja. Oni su jednako željni da sporazumno pretresaju sva velika pitanja, koja su u svezi s ratom i s vremenom poslije rata. Što se tiče sadanjih i kasnijih političkih pitanja vlada potpuna složnost.

U ratu je dualizam izdržao kušnju. Poslije velikih žrtava magjarskog naroda za zajedničku stvar Monarhije, izvjesna centralizacijska nastojanja u Austriji izgubiše svaku opravdanost.

"Dokazali smo, rekao je Tisza uzvišenim glasom, koju snagu predstavlja magjarski narod u ovoj Monarkiji poslije nego je dobio svoju nezavisnost. Zbilja bile bi lude one osobe, koje bi htjele ovu državnu gragjevinu promijeniti na našu štetu.

Na koncu je grof Tisza izrazio nadu, da ćemo još ove godine postići mir. Očekuje onaj mir, koji će dovesti narod u bolji i važniji položaj.

Ranjeni dalmatinski vojnici pješadijskog regimenta br. 22.

Iz popisa gubit. br. 81 od 18 decembra 1914. Boko Juho, nakn. prič. 4 marš. kump., ranjen Buljas Josip, oficirski sluga, ranjen — Butovarje Petar, nakn. prič. 4 marš. kump., ranjen.

Crvarić Božo, nakn. prič. 4 marš. kump., ranjen. Damjanović Blaž, nakn. prič. 4 marš. kump., ranjen, Irnić Mijo, pješak, ranjen — Ivanišević Mate. nako. prič. 4 marš. kump., ranjen.

Jurešić Mate, nakn. prič. 4 marš. kump., ranjen. Klanć Gajo, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen Koncarecić Ante, nakn. prič. 4 marš. kump., ranjen Kukolj Dušan, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen.

Maloco Petar, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen Mihovilović Ante, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen Mihordović Mino, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen Mirčeta Petar, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen Mlinuc Božo, kapural 4 marš kump., ranjen -

Orlović Dunos, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen. Pujic Ivo, pješak mitralj. od., ranjen.

Sarié Meno, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen Skarić Tomas, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen Susnić Petar, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen.

Vrdoljak Dujo, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen Vuković Luca, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen. Zdilur Petar, nakn. prič. 4 marš kump., ranjen.

Ranjeni i poginuli dalm. vojnici marš bataljuna Narodnog Ustanka br. 26.

Balić Luban, pješak 2 kump., rogjen na Klisu g. 1873, ranjen.

Coko Marin, pješak 2 kump., rogjen u Krajini kod Spljeta, 1873, poginuo (sahranjen kod Zaslapa,

Domić Niko, narednik 2 kump., rogjen u Spljetu, 1875, ranjen — Džaja Josip, pješak 2 kump., rogjen u Trogiru, 1876, ranjen.

Filipović Marin, kapural 1 kump., rogjen u Makarskoj 1871, ranjen.

Kadijević Gjuro, pješak 2 kump., rogjen u Imotskom 1876, ranjen Kandžija Antun, pješak 2 kmp., rogjen u Novom kod Trogira 1874, ranjen - Klarić Jure, pješak 2 kump., rogjen u Novom kod Trogira 1874, ranjen - Knezević Jovo, pješak, I kump., rogjen u Kninu, 1875, ranjen.

Mitrović Duje, narednik 2 kump., rogjen u Spljetu,

Pešut Joso, pješak 1 kump., rogjen u Benkovcu. 1876, ranjen - Prlain Sava, pješak 1 kump., rogjen u Hercegnovome, 1875, ranjen.

Radić Jakov, narednik 2 kump., rogjen u Tro-

Somé Stipe, kapural 1 kump, rogjen u Sinju, 1875, ranjen Sumkis Novica, pjesak 2 kmp., ranjen. Topić Nikola, pješak 2 kump., rogjen na Muću,

Vukasović Niko, kapural 1 kump., rogjen u Pe-

Zotor-Deković Bartul, pješak 1 kump., rogjen u bčić Filip, piešak 1 kmp.,

Vojnici dom. pješ. reg. br. 37.

Gović Jakov, prič. pješak, 7 kump, rogjen u Jadretovcu kod Šibenika g. 1886, ranjen.

Marlinić Perme Antin, prič. pješak, 7 kump., rogjen u Supetru g. 1887, ranjen — Mihajtović Marko, kapural, 6 kump., rogjen u Hercegnovom g. 1889, ranjen. l estorić Nikola Dragin, pješak 8 kump., rogjen u Hercegnovom g. 1892, ranjen.

Stijepčević Ivo Vickov, narednik 5 kump., rogjen u Lastvi kod Kotora g. 1886, ranjen - Sundov Ivo, prič. pješak, 7 kump., rogjen na Muću g. 1884, ranjen. Tičmović Marko, nakn. prič, 6 kump., rogjen u

Omišu g. 1889, ranjen. Mikučić Marin, pješak 9 kump., rogjen u Lečevici kod Trogira, ranjen.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

RAT.

Naši bojevi u ruskoj Poljskoj i Galiciji.

BEČ, 4. Službeno se objavljuje: U žestokim bojevima u kraju na jug Gorlice, koji su se vodili pod najtežim prilikama vremena, naše su hrabre čete, zauzevši važnu prugu visova, sebi obezbrižile povoljan oslon za dalje dogogjaje. U Karpatima nije nastala nikakva promjena. U

gornjoj dolini Unga bili su se samo omanji okršaji. Za bojeva u božićno doba zarobljeno je na

sjevernom ratištu 37 oficira i 12.698 momaka, Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Bojevi njemačkih četa.

BERLIN, 4. Vijest velikog glavnog stana: S izuzetkom više ili manje teških artiljerijskih bojeva, na zapadnom frontu vladao je uopće mir. Jedino kod Thanna neprijatelj je življe djelovao. Poslije nadmoćne vatre na visu na zapad Sennheima, u večer uspio je neprijatelj da zauzme naše od pucnjave uništene šančeve na tom visu i selo Steinbach, koje se njima nadovezao a mi ga uporno branili. U noći pak u boju na bajuneti otesmo iznova onaj vis. Oko Steinbacha još se boj bije.

Na istoku položaj se nije promijenio. Naša ofenziva u Poljskoj na istok Ravke prosljegjuje se.

Vrhovno zapovjedništvo vojske.

arin 1 — Staniši ž. Petra 1 - St Ivan Ivanov 1 Farie Marija 1 2 - Farac Man Marija 3 Se-Blitvić Marija 1 -- Perdija Matija I 1 — Blitvić Mara a 1 - Poša Marko

Jakov 2 - Šain Petar 5 — Farac k. Marka 5 — Fa-Posa Jure 3 -5 — Radovanovie ac Mara 1 - Per Posa Ivan 2 -2 — Stanišić Matij arko 10 - Farac rac Jure 2 - Se-- Farac Ante 2 Antun 8 Farac lović Lucija 1 -- Stanišić Mara Antina 1 Anzulović Frana

Anzulović Jaka iculo Marija 1 -1 — Perdija Lucija Ivan 1 — Perdija dija Jaka 1 — Per-- Vlašić Andrijana atij 1.

M. I. e R. Apostolica 🖫

di guerra contiene 21.146 rto complessivo

importa:

one. ì 28 gennaio 1915. CORONE. per le lotterie di be strasse 5, collettorie e, di Poste, Telegrafi i del giuoco gratis. enza spese.

otterie dello Stato.

l.ro 2

oco e l'iscasso chiusi e dà in

eciproca della assume

amento

zione di titoli

----*i*jete

ıpravu EDNOTE

Za razmjenu ratnih zarobljenika nesposobnih | luke. To je podmorskome brodu "U XII" i potpuno | za vojenu službu.

BEČ, 4. S. O. Papa upravio je dneva 31 decembra Cesaru Franu Josipu ovaj telegram :

"Pouzdavajući se u osjećaje kršćanske ljubavi prema iskrnjemu, kojom je Vaše Veličanstvo zadahnuto, molimo Vaše Veličanstvo da ovu zlosretnu godinu dovrši a novu započne djelom vladalačkog velikodušja, da naime Vaše Veličanstvo primi Naš prijedlog da bi se izmegju zaraćenih država razmijenili oni ratni zarobljenici, koji se smatraju da za dalju vojničku službu neće biti sposobni".

Na to je Njegovo Veličanstvo odgovorilo ovim telegramom od 1 januara:

"Duboko ganut osjećajima kršćanske ljubavi prema iskrnjemu, što je u Vašoj Svetosti potakla inicijativu, koja ide za razmjenom ratnih zarobljenika, koji budu nagjeni nesposobnima za vojenu službu, Ja sam već telegrafskim putem naredio svome Poklisaru kod Svete Stolice, da javi Kardinalu državnome tajniku, da Moja Vlada, načelno, od srca pristaje na taj prijedlog, koji je pun ljubavi, i da će se požuriti, da stupi u pregovore sa dotičnim državama, eda se na djelu ostvari prijedlog Njegove Svetosti".

Rusi svaljuju na Nijemce krivicu za ruskoturski rat.

BERLIN, 4. "Berliner Tageblatt" javlja iz Rotterdama: Izišla je naviještena ruska narančasta knjiga o uzrocima rusko-turskoga rata. Knjiga sadržava 98 isprava, u kojima se razlaže, da je Turska protiv svoje volje bila natjerana na rat protiv Trojnoga sporazuma trajnom agitacijom austrijsko-ugarske njemačke diplomacije. Mladoturski je Kabinet bio pokušao, da se oslobodi od njemačke mamuze. Cim se pak njemački i austrijsko-ugarski diplomati bijahu uvjerili, da su Turci neprestano otezali, tada su njemačke ruke odvele turske lagje na izdajnički napadaj na mirne obale ruske carevine, koja je podržavala predobre susjedske odnose sa Turcima.

Talijanska flota protiv arbanaških ustaša.

RIM, 5. Agencija "Stefani" javlja iz Drača 4 o. m.: Jučer su ustaše zatražili, da im se izruče poslanici francuski i srpski. U ponoći je započeo napadaj na grad. Esad paša zatražio je od talijanskoga poslanika kakvu god pomoć, poslije čega su ratne lagje "Misurata" i "Sardegna" ispalile nekoliko topovskih hitaca, da obrane grad. Nakon toga su ustaše obustavili puščanu vatru.

Talijanska kolonija, kao i poslanici Italije, Francuske i Srbije pošli su na ratne lagje.

Ruska špijunica uhapšena u Sofiji.

SOFIJA, 4. "Dnevnik" izvješčuje o senzacionalnom uhapšenju jedne ruske špijunice sa strane sofijske policije. Ona je bugarskog porijekla a sebi bijaše nadjenula rusko ime Komarnička. Nju su posječivale mnoge rusofilske vigjenije ličnosti.

Kako proizlazi iz papira kod nje zaplijenjenih, ona je dobavljala ovdješnjem ruskom poslanstvu redovita špijunstvena izvješća, za koja joj je poslanstvo postavljalo odregjena pitanja.

RAT.

Junačko djelo podmorskoga broda "U XII".

O sjajnom junačkom djelu podmorskoga broda U XII" nase ratne mornarice Danzers Armee-Zeitung" donosi oveće potankosti, iz kojih crpimo

Zapovjednik našega podmorskoga broda "U XII" inijski poručnik Egon Lerch bio je poslan u smjeru prema Otrantu Na visokim valovima otkrio je nedaleko otoka Sasena jednu kolonu velikih ratnih brodova sa sjevero-zapadnim tečajem. Kako su se brodovi brzo primicali, moglo se samo ustanoviti, da ih je bilo šesnaest na broju i da je tip glavnoga broda bio tip francuskog hiperdreadnoughta "Courbet". Pošto se to ustanovilo, naš je podmorski brod zauzeo položaj za navalu. Sve se to dogodilo za nekoliko časova i već su u brzo dva torpeda bila bačena jedan za drugim.

Nije još proteklo trideset sekunada, kada se začula eksplozija, što je bilo znakom, da su oba torpeda pogodila. Podmorski brod naravno -e za to vrijeme nalazio pod vodom. Kada se začula eksplozija, izigje opet na površinu. Izišavši na površinu, linijski poručnik Lerch vidio je, da su se francuski ratni brodovi raštrkali, budno tražeći, gdje se nalazi periskop koga podmorskoga broda. Podmorski se brod opet u brzo sklonio pod vodu, da se zaštiti i da dospije do svoje

PERO BUDMANI

(Iz uspomena jednoga gjnka). (Nastavak vidi br. 1).

Bijaše u ono doba upravitelj dubrovačke gimnazije Josip Peričić, koji je kasnije premješten na zadarsku gimnaziju pa umro kao pokrajinski školski nadzornik. Visok, stasit čovjek; gusta erna brada uokvirila mu lijepo ozbiljno muško lice, ušiljani ga brci zavalili i pod dugim sjenastim obrvama sijevale krupne žive oči; inače čovjek dobra srca i plemenite duše. Razumije se po sebi, da kad bi naš gromorodni upravitelj izdreljio na gjake svoje strašne oči, bijaše nam kao da nas je iz praske pogodio, i premda znadijasmo, da pored sve svoje tobožnje goropadnosti ne bijaše kadar da kome što na žao učini, ipak ga se bojasmo; ali da ga se isto onako bojao i gospar Pero, to bi teško ko vjerovati mogao, da nije baš sušta istina. Budmani je svoje školske dužnosti vršio duševno, samo mu dvoje bilo teško: dolaziti jutrom na vrijeme u školu i bacati na vrijeme cigar na zemlju pred gimnazijskim vratima; jer za njegovu nesreću upravitelj Peričić baš u tim stvarima nije popuštao. I baš jednoga jutra ja zakasnio, pa trčim Pucićevom ulicom da ću u skolu, kad pred samim vratima gimnazije zatečem gospara Pera, koji uprav prvi školski sat imao je da u mom razredu predava. Stanem i pustim da malo poodmakne, pa opet polakše za njim; on se žuri, a ja nekoliko koračaja za njim, i tako despijemo u školsku zgradu i zapalimo uza stube......kad na najvišoj stepenici, na pola sklonjena iza staklenih vrata, eto ti upravitelja. Pogurim se, cuenem, skoro nestanem i gledam šta će biti: gospar Pero, videći da mu je ustupnica presječena, ide dalje; da zabašuri zabunu nateže se da kašljuca. Dogje do onog strašnog čovjeka. Skida klobuk. Upravitelj ništa ne govori već vadi sat i pokazuje skamenjenom prouspjelo. Na svom se putu sastao sa jedanaest francuskih torpedača.

Francuska admiralska lagja "Courbet" potonula.

keč, 2. "Neues Wiener Tagblatt" objavljuje: lz sasvijem pouzdana talijanskoga izvora doznajemo, da je francuska admiralska lagja "Courbet", koju je austrijsko-ugarski podmorski brod "U. XII." pogodio torpedama na Otrantskome tjesnacu, potonula ispred Valone. Francuski admiral i velik dio momčadi bili su spašeni od drugih lagja. Druga torpeda bijaše otvorila na sredini ratne lagje veliku rupu.

Potonuo je i francuski podmorski brod "Bernouilli", sa koga se blizu Lastve našla telefonska

Svicarski glas o našoj ratnoj mornarici.

Zeneva, 1. "Journal de Géneve" posvecuje austrijsko-ugarskoj ratnoj mornarici uvodni članak, u kome razlaže, da su uspjesi akcije francusko-engleske mornarice jednaki ništici. Lovćen je sasvijem izlučen iz ratnih osnova, neprijateljska mornarica nema nikakva uporišta, te mora lutati po morskoj pučini, uslijed čega će po svoj prilici biti već do krajnosti iscrpljena. Postojanje austrijsko-ugarskoga podmorskoga broda "U XII" dokazuje, da je uprava mornarice posvetila toj vrsti brodova veliku pažnju, te da je za jednu godinu broj tih brodova povećan od 6 na 12.

Francuski listovi izrazuju svoje negodovanje radi neuspjeha svoje mornarice, te okrivljuju Critu Goru, što brodovi moraju ostati na Jadranskome Moro, dok bi inače na Malti imali izvrsno uporište

Opsada Przemysla.

"Deutsche Tageszeitung" javlja iz Milana: "Secolo" izvješćuje iz Petrograda, da "Ruskoje Slovo" zahtijeva, da se čim skorije juriša na Przemysl, jer provale posade iz tvrgjave nanose ruskoj vojsci velikih šteta. Ugledni vojni pisac Mihailovski pridružuje se tom zahtjevu s dodatkom, da će ovaj juriš stati mnogo krvi.

"Novoje Vremja" primjećuje na to, da nije isključeno, da će se opsada Przemysla s taktičkih razloga valjda morali još jedan put obustaviti.

"Novoje Vremja" o ponašanju Austrijanaca u Rusiji.

"Novoje Vremja" veli, da austrijsko-ugarske čete, koje su prodrle u južno-zapadnu Rusiju, nastoje, da se ponašaju plemenito. U pojedinim mjestima austrijsko-ugarske čete podnijele su se bez prigovora. Austrijski su časnici dapače posjetili mjesnu inteligenciju, kako bi tijem dokazali, da se mirnom gragjanstvu neće nista zla dogoditi.

Ruski glas o Hindenburgovoj ratnoj osnovi.

Berlin, 2. "Täglische Rundschau" javlja iz Petrograda: Kako "Novoje Vremja" razlaže u svome sedmičnome izvještaju "najveća i jedina nadmoćnost Nijemaca sastoji se u sposobnosti kretanja vojskom generala Hindenburga i u brzim sredstvima, što mu stoje na raspolaganju. Dok se njemačke kretnje razvijaju, Nijemci polučuju svoje uspjehe nenadno. Tek kada Nijemci jednom potpuno dovrše svoje kretnje, borba se može nastaviti jednakim oružjem. Stalno je, da su kretanja Hindenburgove vojske posljednjih dana postigla svoj vršak. Brzinom dospjeli sy Nijemci i do naših položaja u bojnoj pruzi. Promjena ratnog položaja mogla bi nastati iz dvaju razloga kada bi Nijemci preduzeli novu neočekivanu kretnju, ili pak, kada bi Hindenburg mogao predusresti smanjivanje broja svojih četa, što je naravna posljedica bojeva. Usprkos velikim teškoćama Nijemci nijesu napustili borbe protiv našeg središta. Kako se čini, Nijemci nastoje, da prekinu svezu izmegju našega desnoga krila u istočnoj Pruskoj i sredista u Poljskoj. Da postignu ovaj cilj, moraju dobiti rijeku Bzuru u svoj neosporni posjed. Ravno, plitko područje bilo bi podesno za ovu namjeru, ali sama rijeka nije još smrznuta, te služi jakom naravnom zaprekom. Uz to su ondje, barem na donjemu djelu rijeke, sagragjene još prije rata jake utvrde".

498.000 ranjenika u Francuskoj.

Veći dio francuske štampe ogorčen je na vojnu upravu radi objavljene listine gubitaka, jer se tek sada doznalo, da se po bolnicama nalazi 498.000 ra-

"Lyon Républicain" piše: "Kakvu je svrhu imalo dosadanje vladino zatajivanje, nije nikome jasno. Zar neće doći dan, kada će narod pitati: pa kako je došlo do toga, da su sve javne zgrade u Francuskoj pre

prekine riječima: "Dobro, dobro, hajd'te sad u razred!" Toga dana niti je bilo lekcije niti razgovora niti se profesor sjetio, da je jedan od gjaka prispio u školu čak poslije njega. — Drugi put za vrijeme odmora vraćao sam se iz bašte u razred i prolazeći hodnikom vidim upravitelja gdje stoji kraj vrata navrh stuba i skrštenih ruka na prsima gleda dolje u avliju. Naslutim da se nešto sprema pa popostanem iza njega; kad dolje u avliji eto gospara Pera, gdje u najboljem raspoloženju i misleći valjda na nepravilne glagole perzijskog jezika ili na diferencijalno računanje, ide polagano, odbijajući iz dugačkog cigara krasne kolobare bjeličasta dima (on koji je znao sve, znao je i to). Ali tek stao nogom na prvu stepenicu i pogledao gore, eto mu se ukaza crna slika gromorodnog upravitelja. Budmani ovaj se put ne smete: hitro baci cigar na stranu pa, učinivši se nevješt, zagrabi lakim koracima uza stube, pozdravi svog starješinu, i hoćaše da strugne mimo njega u hodnik, u misli da se ovaj nije ničemu sjetio. Ali lijepi se kolobarı tek rasplinjahu u zraku i okrivljavahu neopreznog profesora. Peričić jednim ga samim pogledom ustavi, pa zažetim očima i sricajući muklim glasom skoro svaku slovku, reče mu: "Neka vam je ovo

Ova njegova bojazljivost pred starješinom ne bijaše posljedica malodošnosti, tim manje kad gospar Pero imadijaše vidnih dokaza velikog poštovanja što uživaše i kad se upravitelj Peričić osobito ponosio što je u profesorskom zboru brojio učenoga i već na glasu Pera Budmani; dapače mladi profesor mogao je, samo da hocaše, upotrebiti u svoju korist odlični paložaj što zauzimaše megju svojim drugovima. Naprotiv ta njegova bojazljivost pred starješinama bijaše neposredni izlijev izvanredne delikatnosti njegova osjećanja, koje ne trpijaše, da se iko može na njega potužiti, makar taj bio najoduševljeniji obožavatelj njegova znanja. Ta delikatnost, koja niče jefesoru koja je ura. Ovaj nešto progunja, ali ga onaj I dino u odabranim dušama, izražavala se kako u odnotvorene u bolnice? Danas se tačno znade, da u to pô | stvo vrlo razvijena vještina, da svoje postave bez milijuna nijesu uračunati oni, koji se nalaze u kućnoj njezi. Prema neprijateljskim izvještajima izgubili smo 300,000 zarobljenika. Uzmemo li, da je najmanje tolik broj mrtvih, Francuska ima gubitaka 1,200.000 ljudi. A mi nemamo prava, da to na vrijeme saznamo! Sto je dakle navelo našu ratnu upravu, da izagje na vidjelo s istinom, i to sada, kada svako dijete znade, da nam Engleska nije kadra poslati znatnijih po-

Pitanje o uplitanju Japana u Evropi.

Zenevski listovi javljaju iz Pariza: Iz početka se mislilo, da naročito teškoće kolonijske naravi smetaju odašiljanju japanske vojske u Evropu. Tako se uvjeravale, da Japan traži Indokinu, pa se mora priznati, da su se mnogi razboriti ljudi čudili, kako se moglo samo časak oklijevati, da mu se dade ovo zadovoljstvo.

Megjutim ima uz to i drugih razloga. Odašiljanje japanske vojske u prvom je redu teška financijska operacija, za koju bi trebalo oko pet milijarda. Pošto financijski položaj Japana nije sjajan, saveznici morali bi namaknuti ovaj novac.

I ako Japan u jednu ruku ne traži, da mu se ustupi Indokina, ipak u drugu ruku želi, da postigne sve pogodnosti, pomoću kojih bi mogao proširiti svoju kolonijsku vlast.

Mladi junak.

U ovome ratu odlikovalo se već dosta mladića i dječaka, pa znamo i za junakinju iz Rawa Ruske, Rozu Zenoh, i našega maloga Sulja i više njih. K ovima prido azi i djećak Ivan Murcia, sin bugarina u Bukovini, kome je tek 12 godina a ipak je junak, koji zaslužuje da se spomene.

Odmah nakon dolaska Rusa u njegov kraj otigje iz očinskoga doma, da izvede kakvu pustolovinu. Jednoga dana opazi odred Kozaka, koji su pratili 60 austrijskih zarobljenih vojnika, pak se lukavo šuljao za njima. Opazi, da su Kozaci pritvorili zarobljenike u čvrst hambar, pak se sa svojim potčasnikom, ostavivši jednoga kozaka na straži, uputili u seosku krčmu na rakiju. Sada se mali došulja do kozačke straže, te mu stane pripovijedati, da će mu pokazati put u drugu neku krčmu, gdje će dobiti jestine rakije. Zaista se kozak, privezavši svoga konja, uputi onamo. Kada mali Ivan vidi da nema Rusa, otvori teški kračun na vratima hambara, uputivši naše vojnike, kojim im smjerom valja pobjeći, eda umaknu Rusima i da dogju do naše vojske, što ovi naravno rado učiniše. Još se ne bijaše udaljio, kad dojaši kozački časnik, da pregledá stražu i zasužnjene Austrijance, pak našavši hambar prazan, upita maloga lvana nije li vidio ovuda bježati ljude i kojim smjerom.

Mali mu odgovori, da je vidio i pokaže mu protivni pravac. Kada časnik pridigne k očima svoj durbin, mali ıvan skoči do konja kozačke straže, izvadi poput strijele pištolu i zgodnim hicem obori časnika s konja, zasjedne na nj. te odmagli prije nego li su se uzbug eni Kozaci vratili. Mali Ivan sretno dospije do naše vojske, gdje ga oslobogjenici prepoznaše, te ispripovjediše njegovo junačko djelo. Mali Ivan ostade kod naše čete kao dobrovoljac.

Zaštitni opkopi u ratu.

U današnjem ratu služe vrlo značajnim ratnim sredstvom ratni opkopi, koji se svagdje prave na bojištu, a služe donekle i za stan vojnika na bojnoj pruzi. Tijem se sredstvom služe danas sve zaraćene države. Poznato je pak, da su Rusi veliki vještaci hu pravljenju tijeh opkopa i da brzo iskopaju zaštitne jame i iščeznu u zemlji. To su naučili u japanskoj vojni i uveli u svoju ratnu tehniku.

Zaštitna jama, koja je u modernom ratovanjum dobio je ovaj telegram: dobila toliku važnost i smatra se tečevinom najnovijeg vremena, praktično se u velikoj mjeri upotrebljavala već u osamnaestome vijeku kao sredstvo za zaklon protiv neprijateljske vatre. O tom nas uči austrija ski i ruski ratni maršal knez Karlo Josip Ligne, kome. se navršila stota godišnjic smrti na 13 decembra. Kada je ruska Carica Katarina g. 1787 navijestila rat Porti, knez Ligne stavio je Carici svoj mač na raspolaganje te mu je bilo povjereno zapovjednistvo velike ruske vojske. Iz početka su ga omet de spletke kneza Potemkina; ali u daljemu tečaju vojne postigao je priznanje, a osobito osvajanjem Beograda u oktobru g 1789 nasao je prigodu, da se odlikuje. Knez Ligne, koji je umio vješto i pisati, neprestano je u pismima o svojim doživljajima i iskustvu u turskoj vojni izvješćivao grofa de Selour-a Ta pisma zauzimlju časno mjesto megju mnogim književnim djelima duhom i šakom glasovitog kneza. U šestom pismu, koje je napisano u taboru Očakovu I septembra 1788, nalazi se ovo zanimljivo mjesto: "Turci raspolažu dvama izvrsnim taktičnim pomoćnim sred-tvima: prvo je sred-

sima sa školskom djecom, tako i u dodiru sa njegovim vršnjacima; mi, njegovi gjaci, nazrijevasmo u našem profesoru dobra prijatelja, skoro svog starijeg druga, koji je znao da priča o svakojakim lijepim stvarima i odgovara na sve one upite, kojima smo ga bez kraja i konca obasipali, a da gospar Pero ne bi izgubio niti zere od svog zlatnog strpljenja; za to ga i dočekivasmo kao na krilima; starija pak čeljad, makar da su lijepo znala do koje visine dosiže njegovo znanje, u društvu s njim ne bi se sjetili njegove goleme učenosti, jer je ona, doista prividno, iščezavala u šaljivu razgovoru, u duhovitim dosjetkama, u pošalicama svake vrsti i kroja, kojima je gospar Pero kitio svoj govor, ali se neosjetno ušuljavala u svaki njegov izraz, i na posljetku čovjek bi se vratio kući razdragane duše od miloga društva ali i s čitavim bremenom stečena znanja. U neke čeljadi znanje je kao novac: prkose s njim u svakoj prigodi, kao da se boje, da se još nije svako uvjerio o njihovu bogastvu, dok siromahu to razmetanje dotoži pa se od njih odbije. S gosparom Perom bijaše protivno. Potpunu nestašicu svake naduvenosti i precjenjivanja zamjenjivaše nevjerojatna ali urogjena, iskrena, istinska čednost, kakve više nijesam u svijetu našao, čednost koja ga je prikovala za vas život na dosta skroman stepen ljudskih dostojanstvå a da se radi toga nije nikad potužio - čednost koja pak za njegove prijatelje i štovatelje bijaše najsjajnija odlika njegove velike ličnosti. Ko bijaše od njega što naučio, taj se rado k njemu vraćaše, kao učitelju, koji te poučava a skoro sam ne znaš kada i kako.

Kako rekoh na početku, Budmani bi svaki dan pošetao s mojim ocem do Gruža. Na maloj taraci tik vrata naše male bašte, koja i danas postoji a sva već obrasla bijelim i crvenim leandrima, što ih moj otac pred četrdeset i pet godina bijaše posadio, čekasmo svako popodne da se gospar Pero pojavi na roglju od velikoga vrta gospogje Ore Sarićeve, gdje na put gruški izdušuje ulica što vodi sa Budmanijeve kuće

jekora sakriju konjicom, a drugo je u tom, da je paju jame u zemlji ili na utvrgjenim položajima se tako zaklone od topovskih zrna neprijateljsko topništva. Svaki čovjek ima svoj "meteriz", gdje kriven stoji na oprezu, dok traje paljba topova."

Sjetite se oskudnih porodica vojnika, koji NUDULJUBI! su pozvani pod oružje!

Prinosi se šalju: Ratnom pripomoćnom uredu kod c. k. Namjesništva (Odsjek I.) u Zadru,

DALMATINSKE VIJESTI

N. P. gosp. Namjesnik grof Attems.

Njegova Preuzvišenost gosp. Namjesnik M grof Attems pošao je 1 o. m. iz Beča u Strausi

"Landwehr-Verordnungsblatt" objavljuje ime vanje Namjesnika grofa Attemsa rittmeisterom u sla očevidnosti.

Visoko priznanje dubrovačkom odboru za ratnu pripomoć.

Pišu nam iz Dubrovnika, 1 o. m.

Dubrovački odbor Crvenog, Srebrenoga i Ze noga Krsta od samoga početka rata vrlo se briž i uspješno zauzimlje za te ustanove ratnoga staranj a pućanstvo ga živo u tome podupire. To najbolje kazuju same brojke sakupljenog novca i materijala

Odborov potpredsjednik, preć. vojeni superior nonik Josip vit. Crnica, podnio je o tome požrtvo nom, patriotskom pregnuću dubrovačkog općins veoma iscrpno izvješće sa prigodnim fotografsk snimkama vrhovnome nadzorniku dobrovoljne zdr stvene njege Njegovoj c. i k. Visosti Nadvojvodi Fra Salvatoru, vrhovnom zapovjedniku cjelokupne voje Njegovoj c. i k. Visosti Nadvojvodi Fridriha, c. vojenom biskupu presvijetlome g. Bjeliku i austrijskom Ministru predsjedniku Njegovoj Preuzvišenosti go grofu Stürkhu. Visoke su ličnosti blagohotno prim na znanje izvješće, pohvalivši rad dubrovačkog bora i patriotsko zauzimanje i požrtvovnost naše

Prec. vojeni superior kanonik don J. vit. Crn primio je od pomenutih visokih ličnosti vrlo laskav odgovore, koje ovdje donosimo

Od strane Njegove c. i k. Visosti Nadvojvo Salvatora stigao mu je ovaj telegram:

"Njegova c. i k. Visost prejasni gosp. Nadv voda Frano Salvator pročitao je sa najvećim zad voljstvom iscrpni izvještaj Vaše prečasnosti o rod ljubnome držanju dubrovačkoga pučanstva, kao i obilatim prinosima za Crveni, Srebreni i Zeleni Ki i milostivo se udostojio primiti takogjer na uvigi sasvijem zanimljive fotografijske priloge.

Njegova Visost prelijepo zahvaljuje Vašoj pr časnosti na Vašemu mnogostranome radu.

Po najvećemu nalogu Njegove c. i k. Viso prejasneg gospodina konjičkoga generala Nadvojvo Frana Salvatora - Brinzey major".

Od pješadijskoga generala Nadvojvode Fridrih

"Sa velikim sam zadovoljstvom uzeo na znank zvjesce, koje ste mi Vi, Monsignore, poslali 14 o.

Na osobiti me način ispunjava veseljem neumorm uspješna radinost humanitarnih udruženja u dubro vačkom kotaru kao i žrtve, što su prinesene od po čanstva, odista patriotskog, a osobito od vrijednih Konavljana.

Zahvaljujem stoga, Monsignore, Vama kao i sv ma, koji brižno sudjelovahu na tako uspješan način z dobro domovine.

Srdačno Vas pozdravljam. Vama osobito odan general pješadije Nadvojvoda Fridrih, vrhovni za povjednik c. i k. vojske".

Od apostolskoga poljskoga vikara stigao mu J ovaj telegram:

"Vaša milosti! — Ovoga časa prispjevši sa pr glednog putovanja, molim Vašu milost, da izvoli pr miti moju najsrdačniju zahvalu na poslanim mi krasni fotografijskim snimkama i na zanimljivom izvještaji kao i na velikim žrtvama i muci za naše vrijedo

niz Busovinu. Nekoliko koračaja pošto bi se upulili pridružio bi im se gospodin Lujo Klaić, brat pokojnog Miha Klaića, neženja, učen, mnogo načitan i vje širokom svijetu, koji ih je čekao u tanku bladu mirisava gjulimbriša, što je rastao uprav kod vrata njegove kuće. Nešto podalje, na taraci svog raskošnog vrta šetao je moj stric d.r Ivan Rubritius, koji bi namal istrčao dol,e da se društvu pridruži i zapodjene govor o najnovijoj svesci pariske "Revue des deux Mondes" 15 litara vin Vrlo često išao je s njima i d.r Karlo Neumeyer, kotarski tiju — Brad liječnik, čovjek krasna uma, neobično učen, drag i ple menit prijatelj. Više puta drustvo bi ponaraslo, te ne 4 litara proš mogaše u jednoj vrsti hodati, jer bi k prvima prišli Radišić Andi drugi poznanici, kao baron Frano Gondola, posljednji sovac jedan otmjen potomak slavne porodice, strašan radi naprasite sanduk sa 20 ćudi a inače drag u društvu, ili dr Ivo Kaznačić, čir udova Ka vrli patriot, pisac kolenada i epigrama, čovjek izvan prošeka I redno hitre pameti i sarkastične duhovitosti, ili gro Niko Veliki Pucić, o kome je Budmani u šali kazivao da je na njega ljubomoran, jer da odveć zna bijaše doista jedini koji se u znanju mogao donekle takmiti s gosparom Perom; družili bi se katkad poznati slavista profesor Luko Zore, stasiti d.r Niko Lepes, pisac i prevodilac gatalica, natpisa, madrigala, epigrama i anakreontika, i profesor Kobenzel, pisac srpsko hrvatske i njemačke gramatike, i drugi Doista divna društva, kakvoga bi i mnogo veće mjesto neg li je Dubrovnik teško bio mogao da okupi. Veliki sklad koji je u njemu vladao potjecaše od otmjenosti u držanju i riječima, kojom mu se članovi odlikovahu. Ne sjećam se da se ikad ona složnost razvrgla, niti se sjećam da je ikad govor klizavim putem zabrazdio, osim ako se ne bi d.r Ivo Kaznačić latio koje masne pošalice, radi koje bi ga moj otac namah opomenno: "Faites attention, il y a des enfants icl - naime francuski, da ga djeca (ja i gospara Pera stariji sin Vlaho) ne bi po vragu razumjeli.

predsjedi ovaj odg Preuzviše decembra

duhovno

Vašoj m

vanome Preuzviše o. g, i d nom djel su osobit postigla, velikim z Nek miti izraz

Attems". Em anni d'el pello di 2 rimo, alt: mirabile i nostre co

Pišu Posl cembra o Bog za se ničkoga n održala p otočića V naših hra se štuje u je na otoc P. o. riječima p nost, koja

eslali vrn ani, koje Na o čeljadi iz broj i iz g Kada o. Anastaz sjedu, kojo Nako

je na važi

uputila sa

sredini plo

Neka koji su bil denciji Priloz

vina - do

ća Lučić-R

dešića 12

Ante 1 sto

redom vra

mora na \

šeka — Sla kutija sard 5 kruna, 6 danović Ja sardina, 3 cocole - 1 čice konjak Bradanović geta "Imper Josip 67 m guće i 3 pc 3 pokrivača lit. rakije -Puhalović I

boca pros

prošeka i 6

Peribonio J pok. Andrija 2 boce proš Obitelj don Vitaljić, kap - Petrić Jo ara vina -Pavao malo okolate, 12 Marko sakuj i 6 boca pr s boca proš

rošeka —

Acalinović A

danović Ant

0 litara vin Jekarna Sir muške škole 4 hljeba si - Roki Din rogača i 10 - Mandako

Drugoga m strave Srecom e požar c krova kuć Po stare koje je

na zgodne taknuti nam levima nan arbljena jed eloga ovog Dužnost dješnje oru lužuje sval

ija teškoga njima ima e raširio.

da svoje postave bezr ugo je u tom, da is rgjenim položajima, ih zrna neprijateljsko svoj "meteriz", gdje raje paljba topova."

jetite se oskudnih poodica vojnika, koj u pozvani pod oružie! ripomoćnom uredu (Odsjek I.) u Zadru,

E VIJESTI

ik grof Attems. gosp. Namjesnik M

n. iz Beča u Strausi

blatt" objavljuje ime sa rittmeisterom u slar

rovačkom odboru pomoć.

nika, 1 o. m. og, Srebrenoga i Zel ka rata vrlo se briži tanove ratnoga staran odupire. To najbolje og novca i materijala preć. vojeni superiork nio je o tome požrtvo dubrovačkog općins prigodnim fotografsk niku dobrovoljne zdra isosti Nadvojvodi Fran niku cjelokupne vojs ojvodi Fridrihu, c. g. Bjeliku i austrijskon oj Preuzvišenosti go osti blagohotno primi

nonik don J. vit. Crni cih ličnosti vrlo laskav

rad dubrovačkog

požrtvovnost našep

k. Visosti Nadvojvo elegram: prejasni gosp. Nadvo

je sa najvećim zade še prečasnosti o rod oga pučanstva, kao i Srebreni i Zeleni Kr niti takogjer na uvigji e priloge. zahvaljuje Vašoj pre nome radu.

Vjegove c. i k. Viso a generala Nadvojvol ajor". a Nadvojvode Fridrih

ava veseljem neumorna ih udruženja u dubroo su prinesene od pu gnore, Vama kao i sv

a tako uspješan način z

časa prispjevši sa pr ı milost, da izvoli pr na poslanim mi krasni zanimljivom izvještaji luci za naše vrijedn

a pošto bi se uputili, mnogo načitan i vje pigrama, čovjek izvao prošeka – Ivan Ilić, trgovac 1 bure vina od 55 litara. e duhovitosti, ili gri Budmani u šali kazivao, da odveć zna nanju mogao donekle ružili bi se katkad i Zore, stasiti d.r Niko ca, natpisa, madrigala, I ofesor Kobenzel, pisac de matike, i drugi Doista ogo veće mjesto nego gao da okupi. Veliki otjecaše od otmjenosti se članovi odlikovaona složnost razvrgla, r klizavim putem zad.r Ivo Kaznačić latio

u razumjeli.

i ga moj otac namah

y a des enfants icl"

ea (ja i gospara Pera

vojnike, osobito za njihovu toplu opskrbu i njihovo duhovno dobro.

Sa izrazom najodličnijega poštovanja bilježim se Vašoj milosti najodaniji — Bjelik, poljski biskup": Od strane Njegove Preuzvišenosti gosp. Ministra predsjednika grofa stürgkha kanonik Crnica dobio je

"Prepoštovani Monsignore! — Na molbu Njegove Preuzvišenosti gospodina Ministra predsjednika od 3 decembra' o. m. čast mi je izraziti Vašemu prepoštovanome gospodstvu najljepšu zahvalu u ime Njegove Preuzvišenosti za pismo, upravljeno mu 14 novembra o. g, i detaljne podatke o hvalevrijednom i požrtvovnom djelovanju tamošnjih patriotskih udruženja, koja su osobitim Vašim zauzimanjem tako krasan uspjehpostigla, što je gospodin Ministar predsjednik sa veoma

ovaj odgovor:

velikim zadovoljstvom primio na znanje. Neka izvoli Vaše prepoštovano gospodstvo primiti izraz moga osobitoga počitanja — odani Marij

Decesso.

E morto a Ragusa, il giorno 29 decembre, a 90 anni d'età il consigliere aulico a r. del Tribunale d'appello di Zara Paolo Simonich magistrato integerrimo, altamente apprezzato per la vasta cultura, la mirabile intelligenza e la rara bontà dell'animo. Le nostre condoglianze alla famiglia.

Zavjetna procesija.

Pišu nam iz Vrnika kod Korčule, 27 decembra: Poslije šest dana teške jugovine dan 27 decembra osvanu nam vedar, tih, kao da ga je dragi Bog za sebe odredio. Pa i bio je cio taj dan od vrničkoga naroda posvećen Bogu, jer se toga dana održala prekomorska procesija sa kipom bl. Gospe otočića Vrnika na zavjet za žugjeni mir i zdravlje naših hrabrih vojnika ka čudotvornom sv. Križu, koji se štuje u crkvi franjevačkog samostana Badije, koji

P. o. samostanski gvardijan Veža ganutljivim je riječima pobudio narod na pobožnost i na skrušenost, koja mora da vlada u procesiji, i upozorio ga e na važnost i cilj procesije. Zatijem se procesija iputila sa 26 lagja, poredanih jedna uz drugu. U redini plovljaše brod sa kipom bl. Gospe, kojim su eslali vrnički mladići. Kip bl. Gospe nosili su vrniani, koje su uzeti na stavnji Narodnog Ustanka.

Na ovu procesiju došlo je preko 200 pobožne eljadi iz obližnjega sela Lumbarde, a lijep je bio proj i iz grada Korčule.

Kada je procesija došla u franjevačku crkvu, p. o. Anastazije Pavelin izrekao je živu prigodnu beedu, kojom je do suza ganuo sve prisutne.

Nakon odregjenih sv. molitava procesija se istim redom vratila sa moljenjem i sa pjevanjem preko mora na Vrnik, gdje je svršila sa sv. blagoslovom. Neka Bog usliši molitve pobožnog puka!

Božićni darovi

koji su bili poslani iz Visa 11 decembra o. g. Intendenciji c. i k. Vojnog zapovjedništva u Mostaru.

Priložili su: Serafin Topić, načelnik 546 litara vina — don Silvestar Bonačić 30 kr. — Tvrtka "Braća Lučić-Roki" stolitar vina — Tvrtka Antuna Mardešića 12 boca prošeka, 40 katija ribe — Bartučević Ante 1 stolitar vina — Perković Stjepan 8 flasa prošeka — Slavić Juraj 3 flaše prošeka, 24 naranče, 12 kutija sardina i malo rogača — Mila ud. Lučić-Roki kruna, 6 boca bijeloga vina i malo bajama - Bradanović Jakov pok. Roka 2 boce konjaka, 6 kutija sardina, 3 boce rakije, 2 boce prošeka, 1 bocu Roobcocole - Bradanović Vicko 12 kutija sardina, 2 bojstvom uzeo na znan. Bradanović Kostantina, žena Viskova 1 kutiju štančice konjaka, 2 paka čokolate i 26 kutija čaja geta "Imperial" - Levi David 6 štapova - Jurinović Josip 67 metara bijeloga platna, 12 parî čarapa, 3 guće i 3 pokrivača - Pušić-Herenda Dinko 3 guće, 3 pokrivača — Vinarska Zadruga 358 lit. vina i 56 osobito od vrijednih lit. rakije — Obitelj Antuna Tomića 1 stolitar vina Puhalović Ivan, posjednik 20 kruna — Marija ud. Roki 6 boca prošeka — Mužina Petar pok. Nikole 6 boca prošeka i 6 boca rakije — Poduje Božo 10 kruna — Peribonio Jakov 4 hlibe smokava - Cvitanović Ivan n. Vama osobito odan pok. Andrija 1 kutiju rakije — Anka ud. Zambarlin la Fridrih, vrhovni zr 2 boce prošeka, rogača, kolača, groždja i smokava Obitelj don Grge Pećarevića 15 litara vina — Ivan a vikara stigao mu je Vitaljić, kapetan 5 kruna - Siminiati Vente 10 kruna

- Petrić Josip 10 kruna - Domina ud. Burić 20 litara vina — Ślavić Šime 6 boca prošeka — Karuza Pavao malo rogaća — Palaveršić Maksimiljan 1/2 kg okolate, 12 paketa čaja i 3 boce bombona — Babaja Marko sakupio za božični dar 126 kr. - Vicko Farolfi 6 boca prošeka, 6 boca rukatca — lvka ud. Farolfi 8 boca prošeka — Ivan-Dinko Machiavelli 6 boca Prošeka — Puhalović Šimun 2 bočice dobra vina — Acalinović Marija malo rogača i 5 litara vina - Vojo Klaić, brat pokojnog danović Ante 6 pari podgaćica — Pečarević Franjka 0 litara vina — Radišić Ivan 102 litre R. 1068 u tanku bladu mirisava Ljekarna Siminiati 50 boca staroga vina — Djeca av kod vrata njegove muške škole jednu vrećicu rogača, smokava, bajama i svog raskošnog vrta, i 4 hljeba smokava — Radišić Dinko 10 litara vina abritius, koji bi namab – Roki Dinko malo rogača – Zorotović Niko malo druži i zapodjene govot rogača i 10 litara vina – Ilić-Fano Jakov pok. Lovre vue des deux Mondes. 15 litara vina — Puhalović Ante pok. Mate jednu kurlo Neumeyer, kotarski tiju — Bradanović Petar 16 paketa duhana i cigareta Mandaković Franjo 25 litara vina — Bakotić Ante vo bi ponaraslo, te ne 4 litara prošeka — Darlić Ante 1 baril slane ribe er bi k prvima prišli i Radišić Andrija malo bajama — Mardesić Frano, trno Gondola, posljednji sovac jedan sandučić sa 24 kutije sardina i jedan sanduk sa 28 boca prošeka i 6 boca cognaca — Luiili dr Ivo Kaznačić, čir udova Kata malo bajama, 2 boce rakije, 2 boce

Požar.

Piśu nam iz Obrovca, 29 decembra.

Drugoga dana Božića osvanulo je jutro pod om stravom, da ne bukne velik požar u ovoj vaši. Srećom toga jutra nije duhala velebitska bura, se požar ograničio u dimnjaku prvoga poda čak krova kuće Čale-Zlataper u sredini mjest i.

Po starome običaju vatra se gasila vidrima vokoje je pučanstvo s požrtvovnošću nosilo, jer na zgodne sisaljke za gašenje. Ovom prigodom laknuti nam je veliku korist, koja bi se u ovakim sluevima nanijela pučanstvu, kada bi varoš bila oprbljena jednom sisaljkom, tijem prije, što pokraj jeloga ovoga mjesta teče plovna rijeka.

Dužnost nam je megjutijem priznati, da cijelo dješnje oružništvo sa njegovim vogjom Maržićem lužuje svako priznanje radi samoprijegornoga vrnja teškoga rada, izvršenoga pri gašenju vatre, te njima ima u prvome redu zahvaliti, što se požar

Nagjena je

jedna novčarka sa omanjom svotom novaca. Nagjene su dvije omanje svote novaca. Vlasnik može se obratiti kod c. k. kotarskog

Poglavarstva na Redarstveni odsjek.

Badnja večer na Dvoru.

RAZLIČITE VIJESTI

I ove je godine Njegovo Veličanstvo proslavilo badnju večer u Schönbrunnu u prisutnosti nekih članova previšnjeg Dvora. U velikom salonu odaja Njene Visosti Nadvojvotkinje Marije Valerije bio je postavljen okićen bor, okolo koga su se oko 5 sati skupile Njihove Visosti Nadvojvode Franjo Salvator, Franjo Karlo, Hubert, Theodor i Klement, Nadvojvotkinje Marija Valerija, Hedviga Gertruda, Marija Jelisava i Matilda, pak grof i grofica Waldburg-Zeil, vrhovni dvorski meštar potpukovnik barun Lederer, predstojnik Komore grof Bellegarde, grofica Bombelles, generalni pobočnik grof Paar i Česarev osobni liječnik dr. Kerzl.

Tačno u 5 sati ušlo je u salon Njegovo Veličanstvo. Odmah je poslije toga Njena Visost Nadvojvotkinja Marija Valerija počela razdavati božićne darove. Njegovo Veličanstvo i svi prisutni primiše po nekoliko darova, zamotanih u bijelu hartiju najfinije vrste. No bilo je i darova, koji nijesu mogli biti zamotani u hartiju. Njegovo je Veličanstvo n. pr. najstarijem sinu Nadvojvotkinje Marije Valerije, Nadvojvodi Franju Karlo, koji je sada pitomac kadetske pionirske škole u Hainburgu, darovalo krasna jahaćega

Razdavanje darova završilo se u 6 sati. Poslije toga je bio souper. Zatijem se Njegovo Veličanstvo vratilo u svoje odaje. U 8 sati Vladar je legao, kao obično, u krevet

Davanje nagrade za mir iz Nobelove zaklade u godini 1915.

Prema obznani, koju je Ministarstvu unutarnjih posala u Beču poslao Odbor Nobelove zaklade norveškog Parlamenta, odsudna su za doznačivanje nagrade za mir za godinu 1915 ova odregjenja:

E da se uzmu u obzir natjecatelji za nagradu za mir iz Nobelove zaklade, koja će se davati na 10 decembra 1915, oni imaju biti predloženi Nobelovu odboru norveškog Parlamenta preko osobe, koja je za to pozvana, prije 1 februara god. 1915. Pozvani su pak, da iznesu takav prijedlog:

1) sadanji i bivši članovi Nobelova odbora norveškog Parlamenta i odbornici norveškog Nobelova

2) članovi zakonodavnih korporacija i Vlada raznih država, kao i članovi megjuparlamentnoga povjerenstva: 3) članovi stalnog Odabraničkog sudišta u Hagu

4) članovi povjerenstva stalnog megjunarodnog 5) redovni i izvanredni članovi zavoda za me-

gjunarodno pravo; 6) sveučilišni profesori pravne i državne znanosti, povijesti i filozofije;

7) one osobe, koje su dobile nagradu za mir iz Nobelove zaklade. Nagrada za mir iz Nobelove zaklade može se

udijeliti i kome zavodu ili društvu. zaklade svaki prijedlog ima biti potkrijepljen razlozima i opskrbljen onim spisima i drugim ispravama, na kojima počiva.

Po članku 3 smiju se pripustiti natječaju samo radnje, koje su bile objavljene štampom. "Dalje obavijesti osobe, koje su pozvane da koga predlože, mogu dobiti kod Nobelova odbora norveškog Parlamenta, Drammensvei 19, u Kristijaniji.

ricordatevi delle famiglie

bisognose dei militi richiamati! — Le oblazioni sono da dirigersi: All'ufficio di soccorso di guerra presso l'i. r. Luogotenenza (Dipartimento I.) in Zara.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

LA GUERRA.

I nostri combattimenti nella Polonia russa ed in Galizia.

VIENNA, 4. Si comunica ufficialmente: In ostinati combattimenti nella zona a sud di Gorlice, svoltisi in mezzo alle maggiori difficoltà della stagione, le nostre brave truppe, coll' impossessarsi di una importante linea di alture, si sono assicurate una favorevole base per gli ulteriori avvenimenti.

Nei Carpazi nessun mutamento. Nella valle superiore dell' Ung ebbero luogo soltanto combattimenti di minore entità.

Durante i combattimenti del periodo natalizio, sul teatro della guerra a nord vennero fatti prigionieri 37 ufficiali e 12.698 soldati.

Il sostituto del capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

I combattimenti degli eserciti germanici.

BERLINO, 4. Grande quartiere generale. Astraendo da più o meno gravi combattimenti di arti glieria, sul fronte occidentale regnò in gene rale quiete. Soltanto presso Thann il nemico spiego una vivace attività. Dopo un fuoco strapotente sull'altura ad ovest di Sennheim, riescì al nemico nelle ore della sera di occupare le trincee di questa altura distrutte dal cannoneggiamento, ed il villaggio di Steinbach ad esse congiunto, da noi ostinatamente

conquistata in un combattimento alla baionetta. Intorno a Steinbach si combatte ancora.

La situazione ad oriente non è mutata. I nostri attacchi in Polonia ad est di Rawka vengono prose-

Il supremo comando dell' esercito.

Per lo scambio dei prigionieri inabili al servizio militare.

VIENNA, 4. Il Santo Padre diresse, il 31 decembre, all'Imperatore Francesco Giuseppe il seguente telegramma:

"Confidando nei sentimenti cristiani d'amore del prossimo ond' è animata Vostra Maestà, Noi preghiamo la Maestà Vostra di voler chiudere questo anno pieno di calamità ed inaugurare l'anno nuovo con un atto di sovrana magnanimità, accogliendo la Nostra proposta che fra gli Stati belligeranti possa aver luogo uno scambio dei prigionieri di guerra, che si ritenessero inabili per l'avvenire al servizio mili-

Sua Maestà rispose col seguente telegramma

"Profondamente commosso dai sentimenti cristiani di amore del prossimo che mossero Vostra Santità alla magnanima iniziativa diretta allo scambio dei prigionieri di guerra riconosciuti inabili al servizio militare, ho già incaricato telegraficamente il Mio Ambasciatore presso la Santa Sede di partecipare al Cardinale Segretario di Stato, che il Mio Governo, in principio, aderisce di cuore a questa caritatevole proposta, e si affretterà di entrare in trattative con gli Stati in quistione per condurre la proposta di Vostra Santità alla sua pratica realizzazione."

Il libro arancio della Russia. La Russia getta sulla Germania la colpa della guerra russo-turca.

BERLINO, 4. Il "Berliner Tagblatt" ha da Rotterdam: È uscito l'annunciato libro arancio della Russia sulle cause della guerra russo-turca. Esso contiene 98 documenti, dai quali si vuole dedurre che la Turchia, contro il proprio volere, venne indotta alla guerra contro la triplice intesa dai segreti incessanti maneggi della diplomazia austro-ungarica e germanica. Il gabinetto giovane turco tentava di sottrarsi alla stretta della Germania; ma appena i diplomatici austro-ungarici e germanici poterono convincersi che i Turchi continuavano a tergiversare, mani tedesche condussero le navi turche ad un attacco proditorio contro le pacifiche coste dell'Impero russo, che manteneva con la Turchia i migliori rapporti di buon

Gli insorti attaccano Durazzo. Le cannonate della "Misurata" e della "Sardegna".

ROMA, 5. L'Agenzia Stefani ha da Durazzo in Prema članku 8 zakladnog pravilnika Nobelove data 4 gennaio: Ieri i ribelli chiesero che fossero loro consegnati gli inviati di Francia e Serbia. A mezzanotte iniziarono l'attacco della città. Essad-pascià chiese all'inviato d'Italia che gli si prestasse aiuto in qualunque modo. In seguito a ciò le navi da guerra "Misurata" e "Sardegna", a difesa della città, spararono alcuni colpi di cannone. I ribelli allora sospesero il fuoco di fucileria. La colonia italiana, nonchè gli inviati di Italia, Francia e Serbia si recarono a bordo delle navi di guerra.

L'arresto di una spia russa a Sofia.

SOFIA, 4. Il "Dnewnik" dà notizia dell' arresto, fatto dalla polizia di Sofia, di una donna che faceva la spia per conto della Russia. L'arrestata, bulgara di nascita, aveva assunto il nome russo di "Komarnitzka. Frequentavano la sua casa numerose personalità dirigenti russofile.

Come risulta dalle carte sequestrate presso di lei, essa prestava a questa Legazione russa un servizio di spionaggio mediante regolari rapporti, per i quali la Legazione le forniva appositi questionari.

Pomozite ranje-nim i bolesnim

Vojnicima! Prinose u novcu, rublje, jestivo, duhan i ostalo šaljite: Upravi Pokrajinskog pripomoćnog društva Crvenoga Krsta u Zadru.

PRIOPCENO.

Na 2 o. m. vjenčao se Barić Vjekoslav c. k stražar j. s. sa gospogjierm Genovefom Ković kćerom c. k. namjesništvenoga podvornika. Obilna im sreća.

> P. KASANDRIĆ odgovorni urednik Tiskarnica Josipa Ferrari.

Metereologična opažanja u Zadru. Osservazioni meteor. della Staz. di Zara.

an - Giorne	sahat	Tlak zraka ress. atmosf	Pravac i snags vjetra Drez e forza	Pemperatura	Juli 0-1	John mm
4	7 pr. pant.	41-9	SE 5	13.8	10	
1	2 p.ppom. 9 p. ppom.	54·8 47·3	NW 4 NW 3	12.2	10	0.6

FRATELLI MANDEL & NIPOTE BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 41/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 40/0. Lettere di pegno 41 2 0 4º/0 della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 400. - Prestito ferroviario Bulgare al 6 e 5 % - Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2 0/0 ecc

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. - Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor 20 Predito fondiario Austr. 30/0. Vinc princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust 1858. Vinc. princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%, Vinc.

princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti turchi 1870 da f.chi 400. Vnc. princi. f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo froci rosse Austriache, Italiane e

Ungheresi. Vinc. princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc. ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un

interesse annuo di 4º/0 RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d' Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e: ili richieste dei propri clienti, senza alcuna sp.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti, Furto con iscasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Primaju se oglasi na ē četvrtoj strani uz umjerenu cijenu. Si accettano avvisi in quarta pagina a prezzi modicia

CRVENI KRST - CROCE ROSSA

Za Crveni Krst.

Doprinosi položeni, kod Pokrajinskog pripomoćnog društva Crvenoga Krsta u Zadru do konca mjeseca decembra 1914, dosegli su svotu od kr. 325.084:86.

Le largizioni pervenute alla Società provinciale di soccorso della Croce Rossa in Zara hanno raggiunto a tutto il mese di dicembre 1914 la somma di cor. 325.084:86.

Prilozi za Crveni Krst.

kr. 20 - Kalogjera don Pero 15 - Grbin Ivo, seoski

U Postrani i Kampusu: Crkovinarstvo

pristav 8 - Stanković Franc 8 - Stanković Vilni 2 Braća Batistić Miš 20 — Batistić Nikola 1 — Belić Kata p. Jakova 1 — Matulović Anton 1 — Belić Anton 5 — Batistić Kata 2 — Skokandić Frana 2 — Batistić Antun 2 — Matulović Jakov 5 — Belić Nikola 1 — Belić Marija 1 — Matulović Vicko 2 – Matulović Marija 2 — Matulović Jako 1:30 — Matulović Ivan 1:40 — Matulović Visko 5 — Matulović Franić 3 — Obitelj Zora 1 — Belić Marin 2:30 — Matulović Marko 1 — Matulović Frana 1:50 — Batistić Anton 2 — Batistić Nikola 4 — Matulović Ivan – Matulović Barbara 1 – Matulović Nikola 5 – Jeričević Antun 3 — Batistić Ivan 1 — Batistić Marko 2 — Batistić Anton 1 — Batistić Jaka 5 — Batistić Marko 2 — Batistić Marija 1 — Pupa ud. 1 — Curać Petar 5 — Curać Kata 2 – Stanković Antun 5 - Batistić Roko 3 - Segedin Ivan 5 Nikola 10 — Segedin Marin 2 — Curac Nikola 5 — Stanisić Ivan 2 — Batistić Petar 4 — Cebalo Kata 1 Gebalo Ivan 2 — Curac Antun 2 — Curac Kata - Curac Kata 1 - Curac ud. Antuna 1 Curac Jaka 1 — Šegedin Nikola 1 — Šegedin ud. Marija 1 - Tvrdeić Frana 1 - Fedelica Jaka 1:20 - Šegedin Nikola 2 — Batistić Kata 1 — Segedin Marija 1 — Grbin Jaka 1 — Grbin Nikola 2 — Grbin Kata 1:40 - Grbin Franc 10 - Obitelj Subič 2:20 - Grbin Antun 1 - Batistić Kata 1 - Šale Mara t - Franotović Ivan 2 - Sardelić Franko 1 - Jeričević Antun 1 Jeričević Vlaho 1 Šegedin Andrija 2 Belić Marin 1 — Gurać Marko 1:40 — Jakas Antun 2 — Cebalo Jerka 1 — Curać Ivan 3 — Curać Antun 1 — Corac Joso 2 — Terdia Ivan 2 - Cebalo Frana 1 Batistić Nikola 2 - Curac Kata 1 - Tvrdeić Donko 3 — Laus ud. Marka 1:40 — Laus Josip 1 — Laus Mara 0:60 - Didović ud Kata 0:12 Šegedin Marin 1 — Šale Ivo 2 — Didović Jerko - Laus Anton 2 - Segedin ud. Kata 1 - Kata ud. Rade 1 - Didović Ivan 1 - Segedin Jakov 2 Segedin Antun 1 - Segedin Marija 1:20 -- Curac Frana 3 Franolović Donko 1 — Didović Nikola 1 difeso. Durante la notte l'altura venne da noi ri- Temper in centig. al 5 gennaio alle 7 ore ant. 62 Filip 2 - Curac Marija 2 - Cebalo Jak v 1 -- Jerićević Jakov 0:80 Curać Jure 2 - Jakas

Grbin Nikola 1 — Batistić Mara 1 — Didović Marko 1:10 — Cebalo Kata 1 — Cebalo Jakov 2 — Batistić Jakov 1 — Curac Anton 1 — Curac Jozo 2 Curac Jakov 1:10 — Curac Antun 2 — Batistić Antun 1 — Didović Ivan 1 — Perdin Marin 5 — Stanković Ivan 2 Belić Donko 1 — Stanković Antun 10 — Šegedin Marija 1 — Grbin Nikola 1 — Jeričević Mara 0:60 — Šegedin Marija 0:40 — Stanković Nikola 1 — Matulović Nikola 2 — Šegedin Ivan 1 — Grbin Kosto 1 — Grbin Mara 1 — Batistić Jaka 1 — Šegedin Marin 3 — Curać Kata 5 — Šegedin Marija 1 — Razni 6:92 — Cebalo Jaka 1 — Čurac

U Žrnovu i Brdu: Milat Antun, Glavar kr. 5 — Tvrdeić Marko p. Jerka 10 — Jeričević Petar 2 — Curaé Antun 2 — Cebalo Jaka 1 Cebalo Marko 1 — Bakarić Antun 1 — Tvrdeić Marin 5 — Cebalo Ziro M. 2 — Skokandić Ivan 1 — Šale M. 1 — Segedin Frana 1 — Skokandić Stipan 2 — Šale Frano 2 — Šale F. 1 — Cebalo F. Jeričević T. 2 — Jeričević Ivan 1 — Cebalo Kuzma — Brčić Antun 5 — Brčić D. 2 -Jeričević Božo 1 — Skokandić Vlaho 2 — Tvrdeić Donko 2 — Cebalo Stjepan 1 — Cebalo Antun 1 — Matulović Nikola 2 — Čičeta Jaka 1 — Bakarić 2 — Brčić Petar prof. 5. Zeričević Mara 0:30 — Skokandić Antun 1 — Sko- čišće kr. 30 — Sladović don Ivo 20 — Unković Ivan vić Ivan 6 — Sare Nikola 1 — Ivančević Nikola 2 Jerko 1 — Jeričević Frano 1 — Bakarić F. 2 — Ce-balo Nikola 10 — Depolo R. 2 — Skokandić D. 2 — 1 — Jurišić Andrija 1:50 — Ivančević ud. Paola 2 —

Curac Andrija 1 — Laus Marko 2 — Radanović Marin 3 — Laus N. 2 — Radanović Frano 2 — Tvrdeić Marin 10 -- Šale Jakov 1 -- Cebalo N. 2 -- Bakarić Jakov 0:40 — Brčić Frano 2 — M. ž. R. Laus-Točilo 1 — Tasovac Nikola 2 — Vojvodić Martin 5 Šale Antun 1 — Jeričević Franc 1 — Tvrdeić Andrija 0:40 — Jurjević Antun 1 — Jurjević Marko 1 — Biliš Andrija 1 — Radovanović Kata 0:60 Bakarić Marija 0:34 — žena Marka Lake 0:40 — Cebalo Jaka 0:50 — Tasovac Tera 0:40 — Tasovac Marija 0:30 — Radovanović Jaka 0:20 — Tasovac Jaka 0:50 — Tasovac Marija 0:60 — Lake Kata 0:60 — Lake Marija 1 — Radovanović Marija 1 — Biliš Rafa - Skokandić Mara 2 - Skokandić Nikola 0:40 -Franatović Donko 1 — Braća Šale Maučić 12 — Brěić Jakov 1 — Kaštelan Mara 0:60 — Brcić Kata 1 — Bakarić Mare 0:50 — Jeričević Antun 1 — Biliš Jaka 1 — Sale Kata 1 — Laus Rosa 2 — Jeričević Antun 3 — Skokandić Nikola 2 — Skokandić Antun 1 — Bulišić Miće 1 — Brčić Marija 3 — Skokandić Vicko 3 — Skokandić Jaka 1 — Jeričević 1:80 — Skokandić Kata 0:20 — Brčić Donko Antun 2 — Radovanović Franc 1 — Šale Marin 2 Biliš Antun 1 - Cebalo Marija 0:40 — Cebalo Petar 1 — Skokandić Nikola 2 — Laus Petar 1 — Šale Frano 1 — Biliš Antun 2 — Biliš Petar 1

Dubović Autun 2 — Dubović Ivan 1 — Antun Stari | Franatović Stipan 1 — Batistić Nikola 1 — Kastelan Skokandić 4 — Tvrdeić Antun 1 — Skokandić Ivan D. 4 — Belić Marko 3 — Cebalo Nikola 2 — Sko-5 — Tasovac Antun 4 — Sale M. 5 — Sale Antun t | kandić Antun 2 — Šale Petar 2 — Bakarić Kuzma U Račišću: Crkovinarstvo Sv. Nikole, Ra-

kandić N. 0:40 — Skokandić Todor 1 — Skokandić | 0:40 — Leleković Andrija 1 — Braća Vid i Mato Bo-

Rusko Jurišić Jakov 5 — Drušković Miho 0:20 — Matić Ivan 4 — Braća Ćendo 5 — Unković Nikola 1 Unković Vladimir 1 — Unković Braća 2 — Unković Mate 2 — Udova Meić 0:60 — Unković Antun 1 — Unković Nikola 1 – Unković Jure 0:60 Unković Grgur 0:30 — Unković Ivan 0:60 — Unković Ivan 1 – Unković Vidak 3 – Unković Ivan 1 – Drušković Martin 1 — Botica Franka 0:50 — Franić Marija 1 — Botica Jaka 0:30 — Glavar Botica Paval 7:20 — Gugić Martin 1 — Gugić Matija 0:40 - Botica Ivan 1 - Matić Antun 040 - Matić Ivan 1 -Matić Mijat 1 - Matić Stjepan 5 - Borovac Joso 1 Borovac Petar 0:40 - Unković Antun 0:60 -Udova Poša 0:40 - Udova Šarić 0:80 — Silić Tadija 2 — Sarić Ivan 1 — Sarić Nikola 1 — Silić Anton Matić Franc 1 — Leleković Jakov 1 — Borovac Petar 5 — Botica Matij 2 — Simunović Matij 1 — Braća Matić Pirak I — Unković Ivan I — Katarinić Silvijo 5 — Botica Vicko 5 — Poša Jure 5 Matić Grgur 1 — Silić Nikola 1 — Silić Matij 1
 Silić Stjepan 0:40 — Franić Ivan 1 — Franić Mate 2 — Radajić Matij 1 — Lovrić Jerko 1 — Botica Tade 1:40 — Botica Mato 2 — Šiško ud. Jure 0:60 Botica Juro 0:40 — Botica Ivan 2:20 — B tica Frano 2 — Botica udovica 1 — Botica Tinko Nikola - Botica Zute Nikola 0:40 - Botica Frano 0:40 Botica Nikola 0:50 — Botica Paval 2 — Botica Škafo Ivan 2 — Botica Šanje Ivan 1 — Silić braća 1 — Franić Frano 0:60 — Franić Ivan 1 — Franić Juro - Matić Mate 2 — Drusković Toma 1 — Drusko-

Ü Lumbardi: Kriletić Nikola kr. 4 — Kriletić Kuzma 6 — Kriletić Stjepan 2 — Kriletić Božo 2

- Baničević don Vicko 5 - Nobilo Stjepan 5 Kuljat Jakov 5 — Markovina Franc 5 — Dimitri Nobilo Anda 2 -Lika 3 — Jurjević Nikola 1 Dračevać Visko 1 — Jurjević Marko 1 — Dračevać Antun I - Kulat Marija 1 - Kriletić Ivan 3 -Kriletić Roko 2 — Kriletić Ivan 1 — Kriletić Antun 2 — Jurjević Visko 2 — Markovina Frana 1 — Dračevać Ivan 1:20 — Markovina Kata 1 — Markovina Kata 1 — T. žena S. Markovina 2 — Jurjević Ivan 2 God.

vitelj I

na sam

načenin

umoljei

neće p

mostan tinski" i to s

Dalmai

poštans

lista, to matins

župske

u Daln

mjeseco

vitelj I

Dul

od sig

"Cour

mornio

tskom

ovoga

ne sla

prošlo

ćušnin

koji se

se ne Megju

preko gledu,

čovječ

umom kih dj

tako v mena

Franci

ispred

rostas, Franci

Mora,

daljini

ratnih

nego

dini 1

dužine

žrtvu

bojnih

lagje,

zastav

ne rac

radi to

je svo

i ned

smrti

posadi

nom s

glezi,

koji se stvom

načko

načino Ugarsl pobije jednos

djelov

sada (

misli 1

ce nas

– Jurjević Nikola 3 – Jurjević Mara 1:40 – Jurjević Ivan 3 — Lepanović Ivan 1 — Markovina Ivan 2 — Markovina Mara 1:40 — Markovina Mara 2 - Markovina Fila 1:60 - Kriletić Roko 2 - Kriletić Žuva 0:60 - Kriletić Barbara 1 - Kriletić Nikola 1 – Kriletić Žuva 2:20 – Jurjević Roko 1 – Jurjević Mate 2 — Jurjević Stjepo 2 — Jurjević Mate 2 — Jurjević Stana 2 — Jurjević Donko - Jurjević Antun 2 - Jurjević Marija 1 -Lipanović Božo 3 — Lipanović Antun 2 — Markovina Ivan 2 — Franić Markovina 2 — Kriletić Ivan — Jurjević Jaka 0:40 — Dračevac Kata 0:40 -Cvrličević Ada 5 — Milina Frano 50 — Lipanović Vicko 15 — Obitelj Kriletić 10:40 — Obitelj Ercegović 5 - Obitelj Cebalo 5 - Kršinić Frano 5 - Čebalo Ivan 3 — Šestanović Stipan 3 — Losica Antua 2 — Radovan Vicko 2 — Breić Frana 2 — Brtistić Nikola 2 — Milina Anton 2 — Drusković Anton 2 — Šestanović Anton 2 – Lipanović Marko 2 – Krsinić Roko 2 — Batistić Anton 2 — Batistić Ivan 2 — Lipanović Stipan 2 — Lipanović Ivan 1:50 — Lipanović Frano pok. Vicka 1 — Lipanović Frano 1·20 — Lipanović Roko 1:30 — Mušić Stipan 2 — Radovan Lovro 1:20 — Mršić Anton 2 — Milina Mandalina 2.

000000 adoperano contro la

TOSSE raucedine, catarrro e ingorgamento, tosse con-

Kaiser Caramelle pettorali

(con tre abeti)

6050 certificati di medici e privati attestano il buon successo Bombeni oltremodo piacevoli e gustosi.

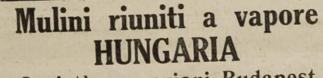
Pacchetti 20 e 40 cent. Scatole 60 cent. Vendesi presso: Giorgio e Spiri-dione Brčić Droghieri in dione Brčić Droghieri in Zara; P. Novak farmacista in Lesina; S. Boglich farm in Knin; Norberto Cindro farm. in Traù; A. Karlovac farm, in Cittavecchia e G. de Borzatti farm. in

Milna.

poniklovan 20 cm. marka Junghans sa radium-svijetlim broj. radium-dvostruko zvonc. radium 4 zvonca sat Roskopf plosnat sat od čelika ratni sat

Pismeno se jamči za 3 godine. Salje se uz pouzeće

MAX BÖHNEL, BEČ, IV. Margarethenstrasse br. 27/69. - Izvorni tvornički cijenik besplatno.

Società per azioni Budapest. Rappresentanza e deposito

Banca Popolare di Zara. $\nabla\nabla$

na sva tu i inozemska tržišta.

 $\Delta\Delta\Delta\Delta\Delta\Delta\Delta\Delta\Delta\Delta\Delta\Delta\Delta$

Presso la Libreria di S. ARTALE - ZARA

Nuova collezione di

1 Polonia russa (carta generale) (confine da Kalisch a Grubeschow) - 3.-4. Polonia russa (Prussia orientale e Galizia settentrionale) 5. Francia settentrionale e Belgio - 6. Parigi (col raggio fino Reims, S. Quentin e Amiens) - 7. Inghilterra meridionale (Francia settentrionale, Belgio e Olanda) — 8. Europa centrale (Stati belligeranti e neutri) - 9. Dardanelli e Bosforo (con l'Asia minore, l' Egeo fin Salonicco) - 10 Russia meridionale Mar nero e Mar caspic) — 11. Egitto inferiore (con la Siria, la Cilicia e Cipro) — 12. Egitto (con il canale di Suez, il golfo di Acaba e la penisola di Sinaj).

Tutte le 12 carte vendonsi unite, a Cor. 2:88, più separatamente, la carta della Serbia e Montenegro a cent. 24

Fuori di Zara, pagamento anticipato verso spedizione franca di spese postali.

Po previšnjem ovlastenju Mj. c. i k. A. Veličanstva

IZVANREDNA C. K. DRZAVNA LUTRIJA za svrhe ratnog staranja

Ova NOVČANA LUTRIJA ima: 21.146 zgoditaka u gotovu novcu u ukupnoj vrijednosti od 625.000 kruna.

Glavni zgoditak iznosi:

200.000 Kruna

Vučenje će biti javno na 28 januara 1915. JEDNA SREĆKA STOJI 4 KRUNE

Srećke se nabavljaju kod odsjeka za dobrotvorne lutrije u Beču III., Vordere Zollamtsstrasse 5, u lutrijskima kolekturama, kod prodaja duhana, kod poreznih, poštanskih, brzojavnih i želježničkih ureda, kod mjenjačnica, i t. d. — Osnove vučenja šalju se prodavaocima srećaka badava.

Srećke se šalju prosto od poštarine. Od c. k. Ravnateljstva generalne Državne lutrije. Odjel lutrije za dobrotvorne svrhe.

Dietro autorizzazione Sovrana di S. M. I. e R. Apostolica

STRAORDINARIA I. R. LOTTERIA DI STATO per scopi di previdenza di guerra

Questa LOTTERIA di DENARO contiene 21.146 vincite in contanti nell'importo complessivo di corone 625.000.

La vincita principale importa: 200.000 Corone.

L'estrazione avrà luogo pubblic. addì 28 gennaio 1918 UNA CARTELLA COSTA 4 CORONE. Le cartelle sono d'acquistarsi nella sezione per le lotterie di b neficenza in Vienna, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, colletto del lotto, trafici tabacco, uffici d'Imposte, di Poste, Telegraf e ferrovie, cambia-valute, ecc. - Piani del giuoco grati-

Le cartelle si spediscono senza spese. Dall'i. r. Direzione generale delle Lotterie dello Stato Sezione Lotterie a scopi di beneficenza.

ABILIMENTO AUSTRIACO DI CREDITO

PER COMMERCIO ED INDUSTRIA (fondato nell'anno 1855).

== Capitale e Riserve Corone 243,000.000

Filiale in Trieste, Piazza Nuova N.ro 2

_____ (EDIFIZIO PROPRIO) _____ assume nelle sue

CELLE CORAZZATE IN ACCIAIO

(costruite dalla ditta mondiale Arnheim di Berlino) e garantite contro il fuoco e l'iscasso la custodia ed amministrazione di valori nonchè la sola custodia di plichi chiusi e dà in locazione nelle delle celle corazzate

CASSETTE DI SICUREZZA (SAFES)

di dimensioni diverse, nelle quali possono venir riposti — sotto chiusura reciproca della Banca e del cliente - carte di valore, documenti, gioielli ecc., ecc.

La FILIALE dello STABILIMENTO DI CREDITO assume Depositi a risparmio verso libretti di versamento

sui quali abbuona, sino a nuovo avviso, l'interesse del

(tenendo a carico dell' Istituto l'imposta rendita) = e si occupa oltre a tutte le altre operazioni di bauca, anche dell'assicurazione di titoli contro le perdite derivanti dalle estrazioni con la minima vincita.

Pričuvne zaklade

25 milijuna utemeljena god. 1868 80 milijuna BANKA PODRUŽNICA

Telefon: N.ro 2157 - 1078

Prima na čuvanje i upravu EFEKTE i DRUGE VRIEDNOTE

Središnjica u PRAGU, Dionička glavnica Kupuje i prodaje Vrijednostne Papire, Devize i Valute. U TRSTU Brzojavni naslov: Obskrbljuje Ispostave: GRADO i OPATIJA. "ŽIVNOSTENSKÁ" IZVRŠUJE SVE BANKOVNE POSLOVE. Inkasa i Isplate

SAFES DEPOSITS

uz najpovoljnije uvjete -0-

0

Engles svojih Austri oni i stanju godina